

N:o 46.

Ank. till Riksd. kansli den 20 mars 1893, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om restitution åt Göteborgs museum af 1,034 kronor 90 öre, utgörande erlagd tull för vissa af nämnda museum från utlandet införskrifna konstverk.

(I. A.)

I en inom Andra Kammaren väckt motion (n:o 160) har herr *G. Svanberg*, med hvilken herr *Olof Melin* med flere instämt, anført, att genom enskild mans offervillighet Göteborgs museum blifvit i tillfälle att med sina samlingar förena en del gipsafgjutningar efter den antika plastikens mästerverk, hvilka afgjutningar vore afsedda att ega en tvåfaldig betydelse både som vanliga museiföremål, utställda för den stora allmänheten, och såsom åskådningsmateriel för föreläsningar i Göteborgs högskola.

Hela det af donatorn i två poster skänkta beloppet hade utgjort kronor 10,000, hvilka medel, så när som på en mindre återstod, blifvit använda för sitt ändamål.

I september 1891 hade musei styrelse hos generaltullstyrelsen gjort framställning om tullfritt införande af ifrågavarande gipsafgjutningar, hvilka icke kunnat inom landet erhållas, utan måste införskrifvas från utländska museers gipsafgjutningsanstalter.

I skrifvelse af den 26 oktober 1891 till tulldirektören i Göteborg hade generaltullstyrelsen emellertid meddelat, att styrelsen funnit sig icke kunna till nämnda ansökning lemna bifall, och måste museum sålunda för de till Göteborg ankomna försändelserna af gipsafgjutningar erlægga tullafgifter till ett sammanlagdt belopp af 763 kronor 6 öre.

Samma år hade emellertid nationalmuseum intagit ett antal gipsafgjutningar, äfvenledes från utländska museers gipsafgjutningsanstalter. En ansökan att dessa gipsafgjutningar måtte såsom konstföremål tullfritt utlemnas hade afslagits af generaltullstyrelsen; men på anhållan af nationalmusei nämnd och efter generaltullstyrelsens hörande hade Kongl. Maj:t den 4 december 1891 förklaradt, att dessa gipsafgjutningar finge tullfritt i riket införas.

På grund af detta utslag hade Göteborgs musei styrelse den 14 mars 1892 ingått till Kongl. Maj:t med underdånig framställning, att gipsafgjutningar af här omförd med beskaffenhet, som komme att för Göteborgs museum från utlandet till riket införas, måtte befrias från tullafgift i likhet med de föremål af samma slag, som enligt kongl. brefvet af 4 december 1891 blifvit till statens konstsamlingar tullfritt införda, samt att den erlagda tullafgiften af 763 kronor 6 öre för de redan till riket inkomna afgjutningarna måtte få af tullverket till museum återbetalas.

Sedan generaltullstyrelsen på anfordran yttrat sig härom, hade detta ärende den 20 maj 1892 af Kongl. Maj:t afgjorts, och hade Kongl. Maj:t dervid icke funnit skäl att till den gjorda framställningen vare sig i ena eller andra afseendet lemna bifall.

För ytterligare ett antal gipsafgjutningar af samma slag, införskrifna för nämnda medel, hade Göteborgs museum sedan erlagt i tull 271 kronor 84 öre, och hade alltså för de hittills införda gipsafgjutningarna erlagts en sammanlagd tullafgift af 1,034 kronor 90 öre.

Kongl. Maj:ts båda sines emellan motsatta utslag gälde, enligt hvad motionären vidare anfört, två i det mesta likartade ärenden. De till nationalmuseum införda gipsafgjutningarna vore lika mycket eller lika litet konstverk som de till Göteborgs museum införda. Ändamålet vore i båda fallen helt och hållet detsamma och af rent allmän art. Skilnaden låge deri, att nationalmuseum vore en statsinstitution och Göteborgs museum en kommunal institution, samt deri, att gipsafgjutningarna i ena fallet införskrifvits för statsmedel, i andra fallet på en enskild konstväns bekostnad.

Den senare omständigheten hade, enligt motionärens förmenande, väl knappast varit den afgörande; ty det vore ej sannolikt, att Kongl. Maj:t skulle hafva nekat tullfrihet för de af nationalmuseum inköpta gipsafgjutningarna, derest nationalmuseum härvid varit i tillfälle använda skänkta medel, och man borde tvärt om kunna antaga, att Kongl. Maj:t skulle deri funnit ytterligare skäl för en sådan eftergift. Hufvudsakliga anledningen till de olika besluten vore utan tvifvel att söka deri,

att det i ena fallet hade varit fråga om en stats- och i andra fallet om en kommunalinstitution, och borde den förra lättare komma i åtnjutande af ifrågavarande förmån än den senare.

Hvad det här omnämnda fallet vidkomme, framstode såsom en särskild anledning till tullfrihets beviljande, att de införskrifna gipsafgjutningarna vore skänkta af enskild person och att tullen uppginge till så stort belopp, att den motsvarade mer än en tiondedel af gåfvan. Efterskänkandet af statens andel under sådana förhållanden kräfdes af hänsynen dertill, att lofvärd enskild frikostighet för allmänt ändamål måtte så oafkortadt som möjligt komma detta ändamål till godo.

Någon olägenhet syntes motionären icke kunna uppstå deraf, att ifrågavarande gipsafgjutningar, ehuru kopior, räknades för hvad de i sjelfva verket vore, nemligen konstnärarbeten, då deras ursprung från de utländska konstmuseernas gipsafgjutningsanstalter utgjorde en borgen för denna deras egenskap. Det vore ock att märka, att här ej vore fråga om konkurrens med inhemsk tillverkning, då dessa inrättningar ju måste vara i närheten af de stora skulpturmuseerna, hvilkas reproduktionsanstalter de hufvudsakligast vore.

På grund af det anförda har motionären nu hemställt, att Riksdagen ville besluta, att till Göteborgs museum skulle återgäldas en summa af 1,034 kronor 90 öre, utgörande erlagd tull för af nämnda museum från utlandet införskrifna gipsafgjutningar af antika plastiska konstverk.

Då ifrågavarande framställning, som ej innefattar förslag om visst anslag för det uppgifna ändamålet, icke såsom den nu föreligger gifvit utskottet anledning att ingå i närmare pröfning af de till stöd för motionärens förslag anförda skäl, får utskottet hemställa,

att herr G. Svanbergs förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 20 mars 1893.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.